

سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی جمهوری اسلامی ایران

قوانین ایمنی و آتش نشانی در جمهوری اسلامی ایران ویرایش اول

تهیه کننده: حامد حیدری - کارشناس پیشگیری و ایمنی

سایت جامع آتش نشانی ایران
<http://iran125.ir>

ردیف	قانون	ماده	بند / تبصره	تاریخ تصویب	مصوبه	موضوع	توضیحات	مسئولیت سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی
۱	قانون شهرداری	۵۵	۱۴	۱۳۳۴/۰۴/۱۱	مجلس شورای	اتخاذ تدابیر ایمنی شهر در برابر خطرات و حوادث	اتخاذ تدابیر مؤثر و اقدام لازم برای حفظ شهر از خطر سیل و حریق و همچنین رفع خطر از بناها و دیوارهای شکسته و خطرناک و پوشاندن چاه‌ها و چاله‌های واقع در معابر عمومی و جلوگیری از گذاشتن هر نوع اشیاء در بالکنها و جلو اتاق های ساختمانهای مجاور معابر عمومی که افتادن آنها موجب خطر برای عابرین است و جلوگیری از نصب ناودانها یی که باعث زحمت یا خسارت مردم باشد.	ارائه خدمات آموزشی ، مشاوره فنی و مهندسی پیشگیری و ایمنی در برابر حریق و حوادث . انجام عملیات حریق و حوادث شهری . شناسایی نقاط و اماکن خطرناک در محدوده شهری و اعلام به سازمان های متولی ایمن سازی در زمینه هر خطر. انجام پژوهش در زمینه های ایمنی و آتش نشانی و ارائه راهکارهای ایمن سازی تصرفات مختلف در برابر حوادث و سوانح به ویژه زلزله ، سیل ، آتش سوزی ، مواد شیمیایی و موضوعاتی از این قبیل . جمع آوری اطلاعات حوادث و ارائه اطلاعات آماری در زمینه آتش نشانی و ایمنی شهری .
۲	شهرداری	۸۴			هیئت وزیران	اساسنامه سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهری	سازمان بر اساس ماده ۸۴ قانون شهرداری و بند ۱۵ ماده ۷۱ قانون تشکیلات ، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۷۵/۳/۱ تاسیس گردید و وابسته به شهرداری می باشد. که دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری است و طبق مفاد این اساسنامه بصورت خود گردان و خودکفا اداره میشود.	بر اساس ماده ۳ اساسنامه سازمان آتش نشانی ، وظیفه نجات جان انسانها ، مهار و اطفاء حریق و حفاظت از ثروتهای ملی در مقابل آتش سوزی و عوارض و سوانح ناشی از آن. برنامه ریزی و تعیین خط مشی در امور مربوط به آتش نشانی و خدمات ایمنی . ایجاد و توسعه ایستگاه های مورد نیاز و بهره برداری از آنها . نظارت بر عملیات موسسات و شرکتهای دولتی . خصوصی سرویس دهنده امور آتش نشانی و خدمات ایمنی . انجام ترتیبات لازم جهت مقابله و تمهیدات لازم جهت کاهش آثار سوء ناشی از حوادث و سوانح طبیعی و غیر طبیعی . نظارت و کنترل بر تحقق شرایط ایمنی ساختمانها و استانداردهای تجهیزات ساختمانها در مقابل سوانح گوناگون (زلزله ، آتش سوزی ، برق گرفتگی ، سیل ، بمبارانهای شیمیایی اتمی و ...)
۳	اساسنامه سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی	۴	۵		هیئت وزیران	بررسی و صلاحیت و کنترل شرکت های ارائه دهنده خدمات ایمنی و آتش نشانی	بررسی و کنترل شرکت های ارائه دهنده خدمات ایمنی و آتش نشانی و استانداردهای ارائه خدمات	بررسی و شناسایی صلاحیت فنی و امکانات ایمنی شرکتهای خصوصی و دولتی تحت عناوین مختلف اعم از طرح ایمنی یا شارژ کننده و فروشنده و سازنده ماشین ها و قطعات و ادوات و تجهیزات مختلف مربوط به امور ایمنی و نجات و آتش نشانی برابر مقررات مربوطه.

ردیف	قانون	ماده	بند / تبصره	تاریخ تصویب	مصوبه	موضوع	توضیحات	مسئولیت سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی
۴	نظام صنفی کشور	۱۷	-	۱۳۸۲/۱۲/۲۸	مجلس شورای اسلامی	ایمنی در واحد های صنفی	افراد صنفی مکلفند قوانین و مقررات جاری کشور ، از جمله قوانین و مقررات صنفی ، انتظامی ، بهداشتی ، ایمنی و حفاظت فنی و زیباسازی محیط کار و دستورالعمل های مربوط به نرخ گذاری کالاها و خدمات را که از سوی مراجع قانونی ذی ربط ابلاغ می گردد ، رعایت و اجرا کنند. وظایف و اختیارات مجامع امور صنفی :	انجام بازدید کارشناسی و تهیه دستورالعمل ایمنی ، آموزش ایمنی و در نهایت صدور گواهی ایمنی اصناف بر اساس الزامات ماده ۳ اساسنامه سازمان و نیز بند ۱۴ ماده ۵۵ قانون شهرداری مصوبه ۱۱ / ۴ / ۱۳۳۴ که بصورت سالیانه در صورت رعایت دستورالعمل صادر تمدید خواهد شد.
		۳۷	ز	۱۳۸۲/۱۲/۲۸	مجلس شورای اسلامی	ایمنی در امور صنفی	ز- نظارت بر اجرای مقررات فنی ، بهداشتی ، ایمنی ، انتظامی ، حفاظتی ، بیمه گذاری ، زیباسازی و سایر مقررات مربوط به واحدهای صنفی که از طرف مراجع ذی ربط وضع می شود . همچنین همکاری با ماموران انتظامی در اجرای مقررات . تبصره - چنانچه افراد صنفی در انجام دادن ضوابط انتظامی که در موارد خاص تعیین و از طریق مجمع امور صنفی ابلاغ می گردد ؛ و نیز در اجرای مقررات بهداشتی ، ایمنی یا زیباسازی با مخالفت مالک ملک مواجه شوند ، می توانند با جلب موافقت مجمع امور صنفی و با هزینه خود اقدام مقتضی را به عمل آورند.	
۵	نحوه فعالیت و نظارت بر فروشگاههای بزرگ چند منظوره یا زنجیره ای	۴	۳	۸۲/۱۲/۲۴	مجلس شورای اسلامی	نحوه فعالیت و نظارت بر فروشگاههای بزرگ چند منظوره یا زنجیره ای	فروشگاه های بزرگ، چند منظوره یا زنجیره ای باید دارای ویژگی های زیر باشند:	انجام بازدید کارشناسی و تهیه دستورالعمل ایمنی و صدور تاییدیه رعایت ایمنی
							۳- تجهیزات ایمنی کافی ، سیستم اطفاء حریق، تاسیسات رفاهی ، بهداشتی و سایر امکانات لازم برای ساختمان هر یک از فروشگاه های زنجیره ای و بزرگ .	
							۴- درهای ورودی، خروجی و اضطراری مناسب برای مشتریان و مدخل جداگانه ای برای انتقال کالا از انبار و سردخانه به عرصه فروش.	

ردیف	قانون	ماده	بند / تبصره	تاریخ تصویب	مصوبه	موضوع	توضیحات	مسئولیت سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی
۶	آیین نامه ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان	۳۸	-	-	وزارت مسکن	ایمنی اماکن تاریخی و فرهنگی	در بازسازی، مرمت، نگهداری و بهره برداری بناهای دارای ارزش تاریخی، سازمان میراث فرهنگی موظف است ضوابط خود را به لحاظ ایمنی و بهداشت با مقررات ملی ساختمان تطبیق دهد. (قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوبه مجلس شورای اسلامی)	بازدید کارشناسی و ارائه دستورالعمل ایمنی
۷	استاندارد ایران	مقررات ملی ساختمان		شامل ۲۱ مبحث می باشد.		وزارت مسکن	اجرای تاسیسات برقی و مکانیکی در ساختمانها، استفاده از مصالح سوختنی، توسعه شبکه های انرژی، برق و گاز و بکارگیری تجهیزات گوناگون سبب افزایش احتمال آتش سوزی در ساختمانها گردیده است و به همین دلیل توجه بیشتر به موضوع حفاظت ساختمانها در برابر حریق، امری الزامی و اجتناب ناپذیر محسوب می گردد. بمنظور حفظ جان و مال انسانها و فراهم ساختن ایمنی لازم در برابر آتش سوزی، رعایت اصولی در طراحی و اجرای ساختمانها ضروری است که مهمترین آن عبارتند از: تامین تمهیدات لازم در طراحی و اجرای ساختمانها بمنظور پیشگیری از بروز حریق. فراهم ساختن شبکه های علائمی محافظ (تشخیص، هشدار، اعلام) و امکانات مهار، کنترل و اطفاء حریق ساختمان. جلوگیری از گسترش آتش و دود در ساختمان و سرایت حریق از یک ساختمان به ساختمان دیگر. پیش بینی راه های خروج جهت خارج شدن بموقع و ایمن افراد از ساختمان و انتقال آنان به مکانهای امن.	بر اساس ماده بند ۱۴ ماده ۵۵ قانون شهرداری و همچنین ماده ۳ اساسنامه سازمان آتش نشانی نظارت و کنترل بر تحقق شرایط ایمنی ساختمانها و استانداردهای تجهیزات ساختمانها در مقابل سوانح گوناگون (زلزله، آتش سوزی، برق گرفتگی، سیل، بمبارانهای شیمیایی اتمی و ...) در شهرها بر عهده این سازمان می باشد.
		۲۸۰۰	طراحی ساختمانها در برابر زلزله - آیین کار	موسسه استاندارد				
		۴۵۷۱	اصول طراحی ایمنی مدارس در برابر آتش	موسسه استاندارد				
		۱۹۰۴	پیشگیری از بروز آتش سوزی در ساختمانها	موسسه استاندارد				
		۱۸۹۲	شرایط تاسیسات ایمنی و پیشگیری از حریق در انبار کالاهای عادی	موسسه استاندارد				
		۳۷۰۶	اجزا سیستمهای اعلام حریق خودکار (اتوماتیک)، بخش اول - پیشگفتار	موسسه استاندارد				
		۳۷۰۷	سیستمهای اعلام حریق، بخش چهارم - مرکز اعلام حریق	موسسه استاندارد				
		۶۱۷۴	اعلام حریق و سیستمهای آلارم برای ساختمانها قسمت دوم: مشخصات شستی اعلام حریق	موسسه استاندارد				
	۳۷۱۰	اجزا سیستمهای اعلام حریق خودکار (اتوماتیک)، بخش هشتم، آشکارسازهای دمای زیاد	موسسه استاندارد					
نشریه ۱۱۲	-	-	۱۳۷۲/۴/۱	سازمان برنامه و بودجه	ایمنی ساختمانها در برابر حریق و حوادث			

ردیف	قانون	ماده	بند / تبصره	تاریخ تصویب	مصوبه	موضوع	توضیحات	مسئولیت سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی
۸	کار جمهوری اسلامی ایران	فصل چهارم : حفاظت فنی و بهداشت کار		۱۳۶۹/۸/۲۹	وزارت کار و امور اجتماعی	ایمنی کار و کارگر	<p>ماده ۸۵ - برای صیانت نیروی انسانی و منابع مادی کشور رعایت دستورالعملهایی که از طریق شورای عالی حفاظت فنی (جهت تأمین حفاظت فنی) و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (جهت جلوگیری از بیماری حرفه ای و تأمین بهداشت کار و کارگر و محیط کار) تدوین می شود، برای کلیه کارگاه ها، کارفرمایان، کارگران و کارآموزان الزامی است.</p> <p>ماده ۹۱ - کارفرمایان و مسئولان کلیه واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون مکلف هستند بر اساس مصوبات شورای عالی حفاظت فنی برای تأمین حفاظت و سلامت و بهداشت کارگران در محیط کار، وسایل و امکانات لازم را تهیه و در اختیار آنان قرار داده و چگونگی کاربرد وسایل فوق الذکر را به آنان بیاموزند و در خصوص رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی نظارت نمایند . افراد مذکور نیز ملزم به استفاده و نگهداری از وسایل حفاظتی و بهداشتی فردی و اجرای دستورالعملهای مربوطه کارگاه می باشند.</p> <p>ماده ۹۵ - مسئولیت اجرای مقررات و ضوابط فنی و بهداشت کار بر عهده کارفرما یا مسئولین واحدهای موضوع ذکر شده در ماده ۸۵ این قانون خواهد بود . هر گاه بر اثر عدم رعایت مقررات مذکور از سوی کارفرما یا مسئولین واحد، حادثه ای رخ دهد، شخص کارفرما یا مسئول مذکور از نظر کیفری و حقوقی و نیز مجازاتهای مندرج در این قانون مسئول است.</p> <p>آیین نامه پیشگیری و مبارزه با آتش سوزی کارگاه ها</p>	انجام بازدید کارشناسی و تهیه دستورالعمل ایمنی ، آموزش ایمنی و در نهایت صدور گواهی ایمنی اصناف بر اساس الزامات ماده ۳ اساسنامه سازمان آتش نشانی و نیز بند ۱۴ ماده ۵۵ قانون شهرداری مصوبه ۱۱ / ۴ / ۱۳۳۴ که بصورت سالیانه در صورت رعایت دستورالعمل صادر تمدید خواهد شد.
۹	استاندارد ملی ایران		شماره ۹۱۹۰	۱۳۸۶/۶/۱۷	موسسه استاندارد	الزامات نصب کپسول آتش نشانی در خودرو	به منظور مقابله با آتش سوزی خودرو نصب کپسول آتش نشانی در خودرو الزامی می باشد.	بررسی کیفیت کپسول های آتش نشانی مصرفی. آموزش نحوه استفاده از کپسول آتش نشانی.
۱۰	آیین نامه اماکن عمومی	ماده ۲۹		مصوب ۱۳۶۳/۳/۲۳ هیات وزیران با اصلاحات ۱۳۶۴/۱۱/۹	هیات وزیران	ایمنی اماکن عمومی و واحد های صنفی	<p>ماده ۲۹ - در کلیه اماکن عمومی وسایل مقدماتی آتش نشانی طبق استاندارد سازمان آتش نشانی باید مهیا باشد تا به موقع مورد بهره برداری قرار گیرد.</p>	انجام بازدید کارشناسی و تهیه دستورالعمل ایمنی ، آموزش ایمنی و در نهایت صدور گواهی ایمنی اماکن عمومی و اصناف بر اساس الزامات ماده ۳ اساسنامه سازمان آتش نشانی و نیز بند ۱۴ ماده ۵۵ قانون شهرداری مصوبه ۱۱ / ۴ / ۱۳۳۴ که بصورت سالیانه در صورت رعایت دستورالعمل صادر ه تمدید خواهد شد.